

ABONAMENT:

pentru
Austro-Ungaria:
Pe an cor. 5.—
Pe 1/2 an c. 2.50
pentru
Romania și Streinatate
Pe an cor. 10.—
Un nr. 10 III. —

OLTEANUL

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ, SOCIALĂ, CULTURALĂ ȘI ECONOMICĂ.

INSERTIUNI

se primesc cu
prețuri reduse.

Scrisori nefran-
cate se refuză.

Manuscripte nu
se înapoiază.

Director: DR. IOAN ȘENCHEA.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Făgăraș, Vâr-tér Nr. 47. (casele I. Peia).

EDITOR-PROPRIETAR:
CONSTANTIN POPP.

La Paști!

Nici o sărbătoare nu este așteptată cu atâta ardoare din partea credincioșilor ca sărbătoarea Paștilor.

Zeci de ani dearândul creștinii au fost chinuiți și maltratați pentru credințele lor religioase ce voiau ale manifesta sau exercita, fiindcă lanțurile păgânătății, ne țineau departe de practicarea cultului nostru religios. Zorile unor timpuri mai senine, au început — în vremile din urmă — a se face tovarășii sufletului și aspirațiilor noastre religioase. O cerească lumină de îmbărbătare, și nouă îndemnuri într'un viitor mai prielnic, tinde a se revărșa tot mai mult în viața noastră morală. Desrobiți de sub tutela iobăgiei, ne este dat a ne ridica fruntea cu îndrăzneală spre ținta emancipării noastre religioase. Aspirațiunile noastre religioase, azi nu mai pot fi opăcite în normala lor dezvoltare. Munca de continuitate și afirmare religioasă, poate fi azi munca unui popor conștiu de existența sa națională, ea poate forma preludiul unor stări de conștientă impunere individuală, în șirul altor națiuni ce au un rost pe globul pământului. Titanice și măcinătoare de suflet au fost eforturile noastre — în trecut — pentru crearea unui orizont religios mai luminos.

Până când frământările noastre evlavioase, până când manifestațiunile noastre religioase, nu vor înceta a se afirma, până atunci cangrena socialismului răsfațat, nu va putea căpăta intrare în cetățuia noastră religioasă. Religiozitatea a fost stâlpul existenței noastre. În veacurile trecute, nici cărturarii noștri, nici țărani nu erau oameni cu atâta carte, nu erau așa de învățați și cu toate acestea, ființa noastră etnică a eșit biruitoare prin rândul altor popoare. Această biruință, că adecă existența noastră națională nu a putut fi stânjenită ori chiar îngropată de valurile streinismului — este a se mulțami și atribui în mare parte, *religiozității și evlaviei* de care a fost stăpânit poporul nostru. Că astăzi credințele religioase — deși în unele locuri și-au mai pierdut din intensitatea sau cvantul lor — zic să

mai păstrează, este un semn al unor vremuri ce ne întărește încă nădejdea într'un viitor mai senin.

Dogmele credinței noastre religioase trebuie să le considerăm de salvator în cele bune și de folos. Până când în țărâtime va fi tare sentimentul religiosității, va fi nepătată evlavia, până atunci corpul națiunii noastre va fi un corp viu.

Națiunile trăesc prin tradițiile, prin datinele lor. Cu cât un popor ține mai mult la datinele sale religioase, cu atât este înstăpânită în ființa lui evlavie și frica de Dumnezeu. Un popor religios vede toate lucrurile din jurul său în purpura seninătății. Dacă veți scoate dintr'un om credința religioasă, dacă veți smulge din sufletul lui datinele bune, virtuțile creștinești, el va deveni o fire însălbăcită.

Omul la începutul existenței sale, apărea mai mult ca o ființă sălbatică. Voințele lui ca om erau într'o stare rudimentară. Cunoașterea binelui, adevărului divin l'a făcut să se smulgă — cu timpul — din aceea stare de inferioritate spirituală, pentru a practica virtuțile pe cari ni-le îmbeie sf. Scriptură, din ale cărei table largi să desfășură învățăturile izbăvitoare de suflet pentru orice muritor.

Puntea noastră de propășire pe toate terenele vieții publice, trebuie să o formeze credința noastră religioasă de care în nici o împrejurare a vieții nu ne putem deslipi. Ființa noastră națională trebuie să fie adânc concrecută cu sentimentul religiosității, care trebuie să fie adevăratul compas și călăuză în toate întreprinderile vieții noastre. Sentimentul evlaviei trebuie să fie dirigiabilul fără greș și delaturătorul ispitelor vremelnice, ce ne ispitesc, fără milă, ființa noastră sufletească.

Locomotivele au neapărată trebuință de două alimente: apă și foc, pentru a putea fi puse în mișcare și a funcționa conform dorințelor celor ce au de gând a ajunge anumite ținte. Tot așa ființa noastră pentru a ajunge la desăvârșire și întărire, are neapărată lipsă de două însușiri mari: religiositate și înțelepciune. Aceste două arme sunt indispensabile pentru

orice oricare popor, care vrea să-și asigure o fărâmitură din largul câmp al fericirii vremelnice.

Sărbătoarea sărbătorilor, *Paștile*, pe cari le serbăm azi, ne-a îndemnat să dăm loc acestor cugetări. Nimic nu poate fi mai înduioșător pentru un popor ca atunci, când el manifestă pe o scară întinsă virtuțile ce i sunt date a le practica în viața sa națională.

Leagănul fericirii unui popor nu consistă atât în însușirea de științe fizice ori în aducerea de legi sociale cu toptanul, cât mai mult în arborarea religiosității. Și oare să se afle creștin cu inimă, care în aceste momente de înălțare sufletească, să nu se cugete la practicarea virtuților creștinești?

Mântuitorul lumii, Domnul nostru Isus Christos, a înviat azi din mormânt, pentruca să ne scoată din robia păcatelor pe cari le comitem la tot pasul. *Domnul, care întinde ceriul și pune fundament pământului și creiază sufletul omului într'însul*, zice Sf. Scriptură.

Da Acela care creează sufletul omului într'însul merită atențiunea sa-cără a milioanele de ființe cari să-i aducă tributul recunoștinței și venerațiunii lor, pentru desrobirea de care ne-a făcut părtași.

În vremurile vechi era obiceiul, că oamenii făceau și duceau jertfă lui Dumnezeu, mulțămind astfel pentru bunătățile ce le da lor. Noi cei de acum, ne manifestăm venerațiunea noastră către tronul ceresc prin rugăciuni și cântări de laudă și de preamărire. Cântările noastre de preamărire trebuie să isvorască din inimă curată către Acela care a scuturat jugul păcatelor omenești. Astăzi omenirea simte o deosebită satisfacție sufletească că a înviat Isbăvitorul lumii, Acela care a suferit batjocurile și chinurile jidovilor răstignindu-l pe cruce. În testamentul vechiu s'a prezis cum are să vie Christos și în ce chip să mântuiască neamul omenesc, adecă prin patimă, moarte și înviere din morți. După scriptura noului testament să adeverește, că El a împlinit toate acestea, și că a venit așa dupăcum a fost scris despre dânsul, precum însuși zice despre sine: *Fiul omului se duce, precum este scris pentru dânsul.*

Veșnic adevărate vor rămânea învățăturile biblice din cari datori suntem să absorbim nectarul trebuincios pentru mântuirea sufletului.

Prin sgomotul bucuriei și veseliei generale, aud salvele de pistol ale tinerimei, care după datinele străbune aprinde în noi scânteia însuflețirii și osârdiei față de credințele strămoșești și față de așezămintele bisericești. Este atrăgătoare apariția copiilor și vârstnicilor, când la răspântii își dau întâlnirea cu ciocnire de ouă roșii.

Ici un cerșitor își urmează drumul pe la casele credincioșilor, inima lui bate mai cald, mai cu îndrăzneală știut fiind că azi toate inimele omenesti sunt mai îndurătoare, mâna credincioșilor este deschisă pentru a aduce mici jertfe pentru deaproapele. Din dangătul clopotelor bătute de furia vremii, să desprindă azi accente de slujbă religioasă, punând oarecare stăpânire ispitelor lumești, făcându-ne mai buni, mai îndurători față de semenii noștri. În haosul de fărădelegi să desprindă azi cuvintele de binevențare: *Christos a înviat!* În îndeletnicirile noastre omenesti simțim, parecă un surplus de mulțămire sufletească, un surplus evlavios menit a ne întări inima, conștiința și nădejdea într'un viitor mai fericit. Nici când poate, nu bate mai cu putere pulsul evlaviei și religiosității noastre, ca chiar în zilele ce acum le prăznuim. Căldura religioasă pornită este dela marginile lumii cu menirea de a despetri inimile noastre, făcând din ele tot atâtea monumente vii rugătoare și aducătoare de rugăciuni ferbinți Aceluia care ne-a re-

scumpărat din robia păcatelor. Suflul primăvărat în neastâmpărul său îngână azi, creștinescul salut:

Christos a înviat!

Ghimbășanul.

Gânduri de Paști.

... Iată-L urcând pe Golgota, înghenunchind adese sub povara crucii, El, pe care cu câte-va zile mai înainte poporul îl preamărea, îi arunca flori în cale, și striga, Osana, fiul lui David, El, care avea să rescumperă omenimea prin sângele său, a fost trădat înaintea sinedrului, legat, îmbrăcat în haină purpurie, punându-i pe cap cunună de spini și bătându-l cu trestie, iată-L zic, urcând Calvarul cu pași siguri, cu toată voia, El care a știut din prorocie, că prin moartea Sa va răscumpăra întreg neamul omenesc din jugul selăviei și al păcatului. Priviți-L, cum urcă încet, față-i senină, crucea n'o mai poate duce, cade sub povara ei, iar poporul acela îl scuipe, îl batjocorește, îl bate cu vergi; astfel merge Isus pe drumul mării, pe drumul Calvarului.

Și era al treilea ceas, când îl răstigniră. Și vina lui era scrisă: „*Impăratul Iudeilor*“. Isus ajunge pe Golgota... Se ridică crucea, poporul urlă de turbare, fariseismul erupe în strigăte de hulă și ocară asupra „mie-lului lui Dumnezeu, cel-ce ridică păcatele lumii“, asupra aceluia care n'a făcut nimănu rău, în contra aceluia, care în vieața aceasta pământeană, a predicat umilința, virtutea, iubirea deaproapelui și chiar și *rubrea dușman-*

lor. Și era ora a treia, când îl răstigniră.

Priviți-L pe lemnul crucii, între doi tâlhari. Poporul să bucură, că-l văd răstignit pe „*Impăratul Iudeilor*“. Ei, cari așteptau în Mesia un împărat puternic, care să-i scape de sub jugul stăpânirii romane, văd, că El nu râvnește la împărăție, El predică despre împărăția vecinică, despre o împărăție cerească. Crucea s'a ridicat pe Golgota, crucea semnul biruinții, avea mai apoi să biruiască și să spereze în ajutorul ei milioanele de creștini...

Poporul îl scuipe. Și acum, când trupul e numai rane, când nu afli un loc unde să-ți pui palma, să nu fie rană, poporul jidovesc strigă, îl scuipe și-i zice: De ești tu fiul lui Dumnezeu, dă-te jos de pe cruce. Nu e de ajuns atâtea. Îl adapă cu fiere, iar un ostaș împunge cu sulița în coastă. Și Isus își pleacă capul, suferă toate batjocurile, chinurile cele mai grozave, toturile cele mai crâncene; pironite fiindu-i mâinile și picioarele, trupul plin de rane, sângele îi curge vale și cu o inimă caldă și bună, le zice întru cugetul Său: „*Iartă-le Doamne, că nu știu ce fac!*“

Ei și acum cer semne dela Isus. Isus le-a arătat de atâtea ori, că e Mesia, a făcut atâtea minuni în fața lor, și totuși în răutatea lor n'au voit să-l recunoască de acel sol, trimis dumnezeesc, care a venit în lume „ca tot cel-ce crede într'ansul să aibă viața de veci“.

Și în ora a noua a murit. Iată-l mort pe cruce, bătut, batjocorit, scuipe; plin de rane a trebuit să moară.

Păpuții lui Abdul-Casem.

— Poveste persană —

Trăia odată în Bagdat un negustor bătrân grozav de zgârcit. Il chema Abdul-Casem Tamburi. Cu toate că era putred de bogat, umblă îmbrăcat numai în zdrențe și pe cap purta un turban de pânză groasă care de vechiu ce era, nu se mai cunoștea ce față avusese altă dată. Dar cecece era mai ciudat în îmbrăcămintea-i scârboasă, erau păpuții. Erau numai petice, ca hainele unui cerșetor, și cu tălpile ghintuite cu niște cuie cu capetele cât pumnul de mari. Toți cărpacii din Bagdat cunoștea păpuții ăștia, căci ani întregi nu făcuseră altceva decât să le coasă petic peste petic. Și erau păpuții ăștia așa de grei, în cât când vrea cineva să spună că cutare lucru e prea greu apoi spunea în batjocură că „e greu ca papuci lui Casem“.

Intr'o zi calicul nostru se duse în târg și cumpără mai pe nimic o grămadă de

sticlărie foarte scumpă. A doua zi află că un negustor, care vindea numai miresme, ar fi tare stămtorat și c'ar vrea să se desfacă de niște apă de trandafiri, care-i mai rămăsese. Abdul Casem caută să se folosească de nevoia nenorocitului de negustor și-i cumpără apa de trandafiri, cu o pătrime din adevăratu-i preț.

Nu mai putea de bucurie, c'a făcut târg bun, dar numai sufletul lui se bucura ca cumpărat toate așa de ieftin... Să-și cinstescă prietini? Să bea aldămașul, cum s'ar zice? Ferit-a sfântul!

Toată risipa ce făcu, e că se hotărî să facă o bae, lucru care nu i se întâmplase de multă vreme, căci și la bae trebuia să dea parale.

Pe drum, spre bae, se întâlnește cu unul, pe care și-l socotia prietin (cu toate că zgârciților nu s'ar conveni să aibă prietini). Cum îl vede, acesta îi spune că n'ar strica dacă și-ar cumpăra alți papuci, căci cu ăștia pe care-i poartă se face de râsul lumii.

— Om vedea!, răspuse Casem, cu toate că... și ăștia... parcă n'ar fi tocmai așa de lepădat... căci m'ar mai putea ținea încă multă vreme...

Ajunse la bae, se desbracă întră în-lăuntru.

În vremea asta veni să se îmbăieze și Cadiul. Casem iese din bae înaintea lui, se îmbracă, dar când dă să se încălze nu-și mai găsește papuci lui cei vestiți, plini de petice și de cuie, ci o pereche de papuci noi de tot și frumoși.

Inchipuindu-și că-s vre-un dar din partea prietinelui cu care se întâlnise pe drum îi pune în picioare și pleacă spre casă încântat că are păpuții noi și frumoși.

În vremea asta iese și Cadiul din bae.

Caută robii păpuții Cadiului, dar nu găsec decât păpuții cei rupți și cunoscuți de toți ai lui Casem. Mânia Cadiului nu mai cunosc margini, când auzi că i-au pierit papuci și pe dată dete poruncă să i-l aducă în față pe Abdul Casem. Se sili el, Casem, să se desvinovătească, să se apere, că n'a furat papucii, dar nu fu crezut. Fiind dovedită hoția, fu aruncat în închisoare, de unde nu isbuti să iasă decât după ce plăti o groază de parale, mai ales că-l știau bogat și zgârcit.

Turbat de mânie se întoarce acasă, ia papucii, din pricina cărora se făcuse de râs, și ca să nu-i mai vadă, îi aruncă în râul Tigru, care curgea pe sub ferestrele lui. Peste noapte niște pescari dau să-și scoată plasa din apă... Văd ei că plasa-i grea de tot și-n sufletul lor se bucură, c'au prins

Moartea asta nu e rușinatoare. Moartea asta i-a încununat chemarea mesiană pe pământ, crucea va avea să fie în viitor semnul biruinții, iar Christos prin moartea acesta ne-a răscumpărat pe noi oamenii cei păcătoși.

... Cerul se întunecă, nori negri plutesc pe cer, soarele se ascunde și trăsnete și fulgere se cobor din cer, catapiteazma bisericii se rupe în două, se face noapte și nimic nu se mai vede, doar crucea aceea, să mai vedea pe multe Golgota. Sutașul, care era lângă Isus vede, că Christos și acum a făcut semne, el, care a fost necredincios, acum se întoarce, îngenunche înaintea lui Isus și zice: »cu adevărat omul acesta era Fiul lui Dumnezeu«. Dumnezeu putea să-i ieie de pe pământ, dar îi lasă, ca ajungând ei la cunoștința adevărului, ei »cari acum nu știu, ce fac«, întorcându-se oarecând, să se pocăiască.

Cerul se înseninează iarși se face lumină. Și veni la Pilat Iosif din Arimatia și ceru trupul lui Isus. Pilat îl lasă să-l ieie de pe cruce. Iar Iosif luând giolgiu înfășură trupul lui Isus și l'a așezat în mormânt. Iar Maria Magdalena și Maria mama lui Iacob cel mic i-au ajutat. Și rostogolind o piatră pe mormânt, Pilat a trimis ostași să-l păzească, pecetluind mormântul.

Iar a treia zi a înviat. Isus, care a suferit moarte omenească, El înfrânge legăturile iadului, El învie din morți, călcând moartea cu moartea Sa. Iată se împlinesc zisele Lui, când a scos pe schimbătorii de bani din biserică: »Sparge-ți biserică aceasta și în trei zile o voi zidi iarși«, iar El

înțelegea despre Sine. El învie

O dulce Isuse! Tu care ai suferit moarte »pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire«, îndură-Te spre noi netrebnicii Tăi servi, cari plini de încredere venim și îngenunchem înaintea cruci Tale și ne închinăm sfintei Tale învieri. Îndură-Te spre noi mult Îndura-Te, rugămu-ne Ție, auzi-ne și Te îndură spre noi!

Blaj. Valeriu Crișian, cleric.

Monografia bisericii și școlilor române din Făgăraș.

Momente mai însemnate din trecutul bisericii și școlii din Făgăraș, de ambele confesiuni, greco-orientală și greco-catolică.

(Urmare)

Prima direcțiune a fost compusă din următorii membrii:

Ioan Roman președ., Visarion Roman, Ilariu Duvlea, Alexandru Micu, Iuliu Dan, Basiliu Stanciu și Demetriu Chișoreanu.

Primul contabil a fost ales domnul Augustin Cepes, care după o activitate de 2 ani a decedat. În locul lui s'a ales actualul nostru contabil Domnul Ioan Dejenariu, care în timp de 23 ani prin o muncă neobosită, punctualitate și corectitate în lucrările sale a știut să-și câștige deplina încredere, a direcțiunii, cât și a întreg publicului de afaceri.

Statutele societății au fost înregistrate în registrul firmelor la Tribunalul din Brașov, în 17 August 1883.

În decursul celor 25 ani, statutele societății au suferit numai mici schimbări neînsemnate.

Prin adunarea generală extraordinară din 28 Octomvrie 1903, s'a adaogat la ele un paragraf nou, prin care s'a statorit drepturile, datorințele și cercul de activitate al directorului executiv.

Institutul și-a început activitatea la 1883,

în condițiuni și împrejurări foarte modeste. În decursul timpului, operațiunile institutului au crescut an de an și după 25 ani de activitate, activa societății a ajuns la suma de K. 1.815,696.73. Venitul brut la K. 123,272.51, iar venitul curat la K. 25,815.02.

Încă în primul an de gestiune s'a pus baza formării unui fond de rezervă, cu suma de fl. 148.94 cr. Acest fond s'a dotat an de an tot cu sume mai considerabile și după 10 ani de activitate a ajuns suma de floreni 30,000. În senzul statutelor prin concluzul adunării generale din 12 Aprilie 1893, fondul de rezervă de fl. 30,000, s'a folosit la urcarea capitalului social, dela fl. 30,000, la fl. 60,000. Imediat s'a purces la formarea unui nou fond de rezervă, care la anul 1902 a ajuns asemenea suma de Cor. 60,000 — și cu suma aceasta figurează și în Bilanș.

Pentru acoperirea eventualelor pretenziuni dubioase, Direcțiunea în senzul statutelor, a înființat la 1898, fondul de garanță, pentru diferiți rami de operațiuni. — Acest fond a crescut asemenea an de an și cu dotațiunea din anul acesta ajunge cifra de Cor. 41,340.

Baza înființării unui fond de penziuni, pentru funcționarii institutului s'a pus prin adunarea generală din anul 1892, votându-se suma de fl. 500.—. Prin dotațiunile anuale din partea institutului și prin contribuțiile lunare ale funcționarilor, cu dotațiunea din anul acesta, fondul de penziuni ajunge cifra de Cor. 40.747.—.

Institutul nostru încă dela anul 1888 a votat an de an sume însemnate și pentru scopuri culturale și de binefacere. Cu totul sa distribuit însemnata sumă de Cor. 26,351.18, dintre cari C. 24.400 — s'a folosit în părți egale la susținerea școlilor elementare române gr. or. și gr. cat. din Făgăraș.

Ca ori-care intrerprindere comercială așa și institutul nostru, în decursul celor 25 ani de existență, nu au fost cruțat și de pierderi materiale considerabile, cari sau amortizat rând pe rând, din fondul de garanță

cine știe cât pește... Când colo ce să vadă? În loc de pește, păpușii lui Abdul-Casem, cari din pricina cuielor au mai rupt și câteva din ochiurile plasei... Amărăți pescarii iau păpușii și-i zvârle în ferestrele zgârcitului. Păpușii, zvârliți cu putere, cad drept în odaia lui Abdul-Casem și-i sparg toate sticlele și toată apa de trandafiri se risipește pe jos...

Casem să moară de năcaz și mai mult nu.

— »Ah! Afurisiți papuci! — răcnește apucându-se cu mâinile de cele câteva fire de păr, care-i mai rămăseseră pe cap. De-acum n'o să-mi mai pricinuiți nici un rău! Iată o sapă, întră în grădină, sapă o groapă mare și-și îngroapă papucii.

Dar un vecin care are pică pe el, îl zărește scormonind pământul și... repede la Cadiu, spunându-i că Abdu-Casem a găsit o comoară în grădină.

Atâta a trebuit, ca se aștepta pofta de bani a Cadiului. Numai decât să poruncă și Casem e aruncat din nou în închisoare. Bietul zgârcit caută să se desvinovățească spune că nu-i adevărată pâră vecinului, căci a săpat groapa numai ca să-și îngroape papucii, cari iau pricinuit atâta papubă și atâtea năcazuri și ca dovadă cere să se sape și să se scoată papucii... Dar n'are

cine-l crede... Lăcomia Cadiului trebuie săturată și Abdul-Casem nu scapă din închisoare de cât, după ce iar mai plătește o groază de parale.

Și plecă spre casă cu papucii în mână.

— »Nu, nu vă mai vreau, nu vreau să vă mai vad!« strigă sgârcitul desnădăduit.

Și-i aruncă într'o țevă de unde vine apa. Dar diavolu n'are de lucru și, ca să mai rădă puțin, împinge papuci în așa fel, încât oprise cu desăvârșire cursul apei. Aleargă lucrătorii să vadă din ce pricină nu mai curge apa și să dreagă stricăciunile, sapă și... dau de papucii lui Casem. Li duc Cadiului și-i spun că ăștia sunt toată pricina.

— »Nici vorbă, c'a vrut să se răbune pe Cadiu și deaceia și-a aruncat papucii acolo!«, adaogă ei.

Nenorocitul stăpân a papucilor iar e închis și iar e osândit să plătească o sumă mare și mai mare de cât cele de mai înainte, dar papucii i-se dau înapoi.

— »Ce să mai fac? se gândește bietul om. I-am aruncat în apă, i-am îngropat în pământ și tot de geaba... Ori ce-am făcut, ori ce-am dres, tot rău a ieșit... Nu-mi rămâne de făcut altceva decât să-i pun pe foc...

Și amărât de atâta batjocură a soartei se hotărăște să-i ardă numai de cât. Dar fiindcă erau umflați de apă, se sui pe copeșul casei și-i puse la soare.

Pisica vecinului, zărind păpușii, sări pe casă și începu să se joace cu ei. Tot jucându-se îi tărăște până la marginea acoperișului și-i scapă'n drum. Păpușii căzând lovesc o femeie însărcinată, care tocmai atunci trecea prin dreptul casei.

Din pricina loviturii prea tari și din pricina fricei femeia căzu bolnavă și pierdu copilul. Bărbatul ei se duce cu papucii în mână la Cadiu și se plânge că papucii lui Abdul-Casem sunt toată pricina nenorocirii ce i-s'a întâmplat. Casem e chemat din nou în fața Cadiului și osândit și mai greu de cât până acum, căci era să omoare o femeie din nebagarea lui de seamă.

Iși ascultă osânda și luându-și papucii în mână se apropie de Cadiu și-i spune:

— Luminată judecată! Mă supun cu umilință hotărârii tale... Dar te rog și eu să mă scapi de blestemații ăștia de papuci, căci din pricina lor îndur și închisoare și umilire... Am săracit și mi-e teamă c'am să-mi pierd și capul, căci cine știe ce belele or să-mi mai aducă de i-oiu mai ține multă vreme!

Cadiul primi bucuros rugămintea zgâr-

creat anume pentru acoperirea pretenziunilor dubioase.

Dar nu numai perderi materiale a suferit institutul nostru ci și criza cunoscută, din 1904, din care a eșit biruitor prin ajutorul dat de institutul »Albina« din Sibiu, care ne-a pus repede la dispoziție, tot capitalul necesar.

Institutul nostru la înființare a fost singurul institut românesc, în comitatul Făgărașului și al 3-lea după Albina, în Ungaria. — Dela 1893 încoace s'a pus baza la înființarea mai multor institute de bani, în comitatul nostru, cari să sporesc an de an în mod uimitor. Azi aproape fie-care comună mai mare din comitatul nostru își are banca ei, ba chiar și câte două.

S'au înființat institute de bani, în unele comune, unde nu era nici o necesitate de ele, încât au ajuns de să concurează unele pe altele. Cu totul sunt azi în comitatul nostru 16 bănci române, ca societăți pe acții, cu un capital de K. 862.000 și 3 reuniuni sistem Raiffeisen.

Între astfel de împrejurări, de sine înțeles, că concurența între bănci e foarte mare și terenul de activitate foarte exploatat, încât azi trebuie să observăm cea mai mare rezervă și precauțiune la acordarea de împrumuturi noi.

Azi institutul »Furnica« are 2 filiale: Vaida-Recea și Arpașul inferior.

Filiala din Vaida-Recea o conduce Maximilian Recean preot, Sofroniu Prună învățător penzionat și Ioan Petrișor învățător penzionat.

Filiala Arpașul inferior o conduce Dr. G. Moldovan medic, ca director, Trandafir Dragomir, preot, ca cassariu și Dumitru Vas, ca contabil.

Furnica a conlucrat la înființarea unui institut de bani și în comuna Șinca nouă, cu un capital de de K. 30,060, din care Furnica a subscris a 3-ia parte din capitalul social, adică K. 10.000.

Azi fondul de rezervă al institutului »Furnica« este de K. 162,000; iar fondul de penziuni de K. 70,000.

Direcțiunea institutului »Furnica« după timp și ani a constat din următorii membri:

1. Ioan Roman, avocat, 2. Visarion Roman, director »Albina«. 3. Partenie Co-

zitului opri papucii la judecătorie, povățuindu-l că adevărata economie nu e în a fi lacom și a grămădi neconținut la parale, ci în a cheltui cuviincios.

Dar sfatul era zadarnic, căci bietul Casem sărăcise din pricina atâtor necazuri și aflase tocmai târziu de tot, cât de primejdios e, când păstrezi perechea de papuci mai mult de cât trebuie.

(»Albina«), (prelucrată de G. C.)

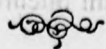
Epigramă.

D-lui Savonarola din Poșta Redacției din »Românul«.

Te-acățași de Păclișanu
Și de Roma și de Blaj —
Dar să îți subscii prostia
Nu prea avuseși curaj! —

Brașov.

Virgil Popescu.

ma, director »Albina«. 4. Ilariu Duvlea, avocat Făgăraș. 5. Alexandru Micu, vicariu Făgăraș. 6. Iuliu Dan, protopop Făgăraș. 7. Basiliu Stanciu, căpitan ces. reg. în penz. Viștea inf. 8. Demetriu Chișorean, preot Făgăraș. 9. Basiliu Rațiu, vacariu, Făgăraș. 10. Nicolae Cozgărea, căpitan ces. reg. în penzie. Făgăraș. 11. Maximilian Recean, preot Voila — Recea. 12. Ioan Turcu, protonotar Făgăraș. 13. Iacob Macaveiu, vicar Făgăraș. 14. Dr. Teodor Popescu, avocat Făgăraș. 15. Nicolau Garoiu, avocat Zernești. 16. Alexandru Belle, vice-comite Făgăraș. 17. Dr. Andreiu Micu, avocat Făgăraș. 18. Costantin Pop, funcționar »Albina« 19. Nicolae Borzea protopop Făgăraș. 20. Dr. Liviu Lemeni, avocat, Sibiu. 21. Dominic Rațiu, revizor expert al »Solidarității«. 22. Gerasim Grama, căp. ces. reg. penz. Răușor.

În comitetul de supraveghere, după timp și ani au funcționat:

1. Bucur Negrea, primpretore, Făgăraș. 2. Gregoriu Negrea, perceptor comit. Făgăraș. 3. Dr. Ștefan Popp, fizic comitatenz Făgăraș. 4. Iosif Lissai, comptabil sef »Albina«. 5. Ioan Ghimbășan, timar Făgăraș. 6. Dr. Ioan Șenchea, avocat Făgăraș. 7. Gavrilă Cornea, preot Ileni. 8. Moise Derlogea, funcționar, Furnica. 9. Nicolau Aron preot, Galați. 10. Nicolae Clonța, preot Beclean. 11. Vincentiu Grama, preot Răușor. 12. George Ghimbășan, proprietar Făgăraș. Contabil la »Furnica« după timp și ani au fost:

1. August Cepeș, (1883—1885). 2. Ioan Dejenariu (1885—1912).

Cel dintâi director executiv al Furniceii este Mateiu C. Jiga, dela 1905—1912.

Cassari ai institutului »Furnica« după timp și ani au fost:

1. Nicolae Cozgărea, căpitan ces. reg. în penz., Făgăraș. 2. Mateiu Bârsan, căpitan ces. reg. penz. Beclean. 3. Costi Toma, proprietar Făgăraș.

Iurisconzuții (advocați) ai »Furniceii« au fost: Dr. Nicolae Motoc, Dr. Teodor Popescu și Dr. Nicolae Șerban. Funcționari au fost:

1. Basiliu Rațiu, inv. penz. Făgăraș. 2. Moise Dârlogea, proprietar, Calbor. 3. Ilarie Debău, particular Făgăraș.

(Va urma). Nicolae Aron preot gr. or.

Convocare.

Pe Joi, după sfințele Paști, în 18 Aprilie v. a. c., convoc. atât pe preoții, cât și pe capelanii din protopopiatul Făgăraș, la conferința preoțească, ce se va ținea în edificiul cel nou de școală în Sâmbăta super. apuseană cu următoarea

PROGRAMĂ:

1. La 8 ore a. m. serviciul divin, în biserica renovată, săvârșit de protopopul Nicolae Borzea, cu preoții: Vincențiu Grama, Nicolae Clonța, Nicolae Aron, Spiridon Mardan, V. Mușat și Iosif Cațaveiu. Predica o va rosti Mateiu Nicoară, despre stricăciunile beției și păcatele ei.

2. Tema »activitatea socială, culturală a preotului«, de Alexandru Popa, paroh, Lisa.

3. Preotul în contact cu streinii, de Vasile Debu, și statutele despre organizația tinerimei adulte.

4. O pagină din trecutul Sâmbetelor, după condica parochiilor, de parohul Vincentiu Pop.

Seara: tablouri cu schiopticonul, viața pământească a Mântuitorului, cu esplanadă, de Valer Literat, pentru popor.

Vineri dimineața la 5 oare procesiune la mănăstirea Brâncoveanu, la poalele Carpaților.

Preoțimea română ortodoxă din și de peste Olt să facă cunoscut poporului în biserică, — spre a putea participa în Vinea Isvorului, 19 Aprilie v. a. c., la mănăstire, la 8 ore dimineața la sfințirea apei, la parastas pentru ctitorii mănăstirii Brâncoveanu și la sf. maslu pentru poporul adunat.

Făgăraș, la 26 Martie 1913.

Nicolae Borzea
protopop.

Rectificare.

În Nrul 12 al Foaiei »Olteanul« sub titlul »Monografia bisericilor și școalelor române din Făgăraș« pagina 3 Coloana I. și ru 49, fiind subscrisul autor rău informat *) s'a strecurat involuntar unele neadevăruri și adică: »Doamnelor unite li s'a dat taxele înapoi — afară de Zinca Roman și Luiza Gramoi, ale căror taxe au rămas cu adausul, ca și Anastasia Popescu să se facă membră la reun. femeilor unite«. Adevărata stare a lucrului e: Nici una nu i-s'a dat taxa înapoi, și nici Anastasia Popescu nu s'a făcut membră la reuniunea femeilor unite și nici nu a putut fi constrânsă la așa ceva.

În Nrul 13 al foaiei »Olteanul« sub aceeași titlul, pag. 3. litera b. șirul prim »Aceasta reuniune s'a format numai din ambițiune ca nici femeile române unite din Făgăraș, să nu rămână mai jos ca femeile române neunite din Făgăraș«. Aceasta aserțiune o rectific astfel: Reuniunea femeilor unite s'a format din dragoste cătră neamul românesc, având în vedere scopul prefipt în § 11 din Statute care este: Intemeierea unui fond din care să ajute școala confesională gr. cat. care e cercetată și de elevi gr. ort.

Asemenea zicerea: »Fondul a ajuns suma de 5000 fl. de zece ani, etc. etc. să îndreaptă: Fondul a ajuns suma de 5000 fl. de 6 ani, și de atunci anual să dau din interese 2 terțialități (conform §-lui 6 din Stat.) să dau școalei, recte bisericeii ca susținătoare de școală, pe cari le aplică în lipsele ei, și această procedură anual să trece prin comitetul reun. și să aprobă de adunarea generală.

Tot astfel în Nrul 14 al Foaiei »Olteanul« pag. 2, Coloana a III-a, șirul 13, zicerea: — »apoi Maria Cernea soție de judecător dela 1906—1912 când ajunge vicepreședintă, iar în locul dânsiei reun. a ales de casiereasă pe Maria Eugen Pop soție de timariu«. Aceasta afirmațiune să îndreaptă conform stărei faptice și reale: Iar la 1906, după decedarea primei casiere Ana Chișorean născ. Alutan, reun. femeilor a ales de casieră pe Dna Lucreția Dr. Micu soție de avocat, și acest oficiu îl ocupă și astăzi, prin urmare reuniunea dela înființarea sa în 6 Decembrie 1876, până în prezent a avut numai două casiere.

Galați, 22 Aprilie 1913.

Nicolau Aron
preot gr. or.

*) Informațiunile mi s'au dat prin doamna Anastasia Popescu în vara anului 1912, când o am cercetat în Beclean în scopul scrierii acestei Monografii și prin d-na Maria Rațiu, din Făgăraș.

NOUTĂȚI.

Aleluia!

Pentru omul, care străbate drumurile libertății, timpul sfânt al Paștilor, e un adevărat sezon. Peste toate simțim cum plutește o atmosferă curată, îmbalzamată, atmosfera dreptății și a idealului mareț. Și acest simțământ îți cuprinde inima și o face să svâcnească tot mai tare.

Dorul după libertate a fost însoțitorul nedespărțit a omului din toate veacurile. Pe frunțile robilor lu Faraon sclipeau bobi mari de sudori, și din piepturile robilor de pe năile mizerabile izbucnea un oftat adânc... Dorul după libertate a fost totdeauna dorința inimei tuturor popoarelor lucrul simțurilor lor.

Omul modern visează mult de libertate, și o și caută. Dar totuși ne e dat să vedem, că pe lângă toată căutarea asta sufletele totuși tânjesc și acum în sclăvie. Pe aripile devezei stau alte direcții, și abat mulțimea dela calea cea bună. Libera — cugetare e o libertate de conștiință și în vârtejul voinței libere multora li s'a macină de sub picioare pământul libertății propoveduite de Christos. Ei umblă prin o mlaștină cu groape, pe unde nici un pas nu le e în siguranță.

Isus Christos înviind din morți a pășit în lume cu stindardul alb al libertății. Zorile libertății omenești s'au ivit mai întâi în sărbătoarea Paștilor. Învierea Lui a fost zălogul a toată libertatea.

Și părtași acestei libertăți să vor face aceia cari s'a angajază de robi ai învățăturii lui Isus și a iubirii Sale celei Dumnezeuști.

Cei cari iubesc pe Dumnezeu, îi sunt robii Lui. Aceasta este libertatea fiilor lui Dumnezeu.

Totuși e cu mult mai măreață, decât a urmă orbiș deviza omenimei.

Să credem deci în Isus, cel care a înviat pentru că astfel s'a putem avea o libertate d-zeiască. Nu drumul ideilor fixe a omenimei s'a-l percurgem noi în sărăcia inimei noastre, gloria Invingătorului Isus ne atrage în o atmosferă lucitoare. Și atunci imnul vieții noastre va fi: cuvântul, care nici-când nu înceată a suna: *Aleluia!*

Trad. de Valeriu Crișian.

Tuturor colaboratorilor și cetitorilor foaiei noastre, salutându-i cu creștinescul: Christos a înviat!, le urăm sărbători vesele.

— **Promovare.** Dl *Jeronim Stoichiția*, fiul vrednicului fruntaș din Porumbacu de Jos, (Țara-Oltului), Lazar Stoichiția, Sâmbătă în 9 I. c. a fost promovat de doctor în științele iuridice la universitatea din Cluj. Felicitările noastre sincere.

— **Transpunere de cancelarie advocațională.** Dl Dr. *Daniil Vasu*, avocat, și-a transpus (mutat) cancelaria advocațională din Voila în Făgăraș, strada Becleanului, în casele unde a fost notariul public regesc.

— **Miniștri jidani dați în judecată.** Englezii sunt așa de orbiți cu privire la însușirile de gheșeftari ale Jidanilor, încât în ministerul de-acum englez sunt doi miniștri jidani și un subsecretar de stat. Acești trei au fost prinși făcând gheșefturi așa că au fost dați în judecată.

— **Sinucidere cu aeroplanul.** Un sublocotenent rus se urcă nu de mult cu un aeroplan până la înălțime de 200 metri. Acolo oprî motorul și aeroplanul căzu la pământ omorând pe ofițer. Iur'o scrisoare rămasă, acesta spunea că se sinucide, căci prea îl năcăjesc toți.

— **Pierpoul Morgan**, unul din Americanii cei mai bogați, a căror avere nu e de milioane, ci de mi de milioane (miliarde) a murit după un chin lung în Roma. El suferă de nervi și nici nu mai prea putea mânca. Câteva zile înainte de moarte își perduse cu totul conștiința. El își ținea medicii lui de casă, dar când i s'a împlinit sorocul (i s'a împlinit curând, căci nu eră bătrân) a trebuit să plece cu scânduri.

— **O vătămare a Țarului rusesc.** Când cu sărbarile jubilarie ale familiei domnitoare rusești o fabrică a făcut carpe de buzunar, pe care eră icoana tuturor țărilor din familia domnitoare de acum. Se înțelege, că oamenii au cumpărat cu toții carpe de acestea. Guvernatorul provinciei, unde eră fabrica, a dat pe fabricant în judecată pentru că ar fi vătămat pe Țar făcându-i chipul pe o cârpă, cu care te ștergi la nas!

Mare prostie la domniile mari din Rusia!

— **In amintirea catastrofei.** Se așunță din Newyork, că pe țărmurii oceanului Atlantic s'a clădit un far în amintirea victimelor catastrofei Titanicului. Farul care aruncă o lumină la o depărtare de 12 mile marine engleze, a fost inaugurat zilele acestea cu mari festivități. — Din acelaș oraș se mai scrie, că cei păgubiți pe urma catastrofei pretind până acum o desdaunare aproape de 12 milioane de dolari.

— **Republicani condamnați.** Poliție din Măcău a osândit pe avocatul Makai și pe Iacob Löwy, comis-voyageur aradan, la arest de 15 zile, pe advocații Papp și Pessel la arest de 15 zile și amendă de 200 coroane, pentru că a luat parte la o adunare oprită a partidului republican din Ungaria. S'a pornit cercetare și împotriva celorlalți participanți la întrunirea aceasta.

— **Cât scrie un redactor?** Un redactor al ziarului „Olteanul” a făcut socoteala cât scrie un redactor dela un ziar săptămânal. Socotind, că pentru fiecare număr de ziar scrie 1500 de cuvinte, el scrie într'un an 78000 de cuvinte.

La un redactor dela un ziar cotidian suma aceasta de cuvinte ar veni întreită, ceeace la an face 234000 de cuvinte.

Cetitorul poate trece iute peste acest număr de cuvinte, dar scriitorul trebuie să-și alege condeiul mult, multe până ce le scrie.

— **Din Paris la Berlin în sbor.** Aviatorul francez *Daucourt* s'a înălțat cu aeroplanul Mercuri dimineața la oarele 5 și 30 minute în Paris ca să sboare la Berlin. La 7 oare 40 minute s'a coborât în Lége, și la 9 oare 30 minute și-a continuat călătoria. După amiază la oarele 1 și 5 s'a coborât în Hanovra, iar la 3 și 30 a plecat mai departe spre Berlin. Seara la oarele 6 și 30 minute a sosit pe aerodromul dela Iohannistahl, lângă Berlin.

— **Slovaci la Maiestatea Sa.** Conducătorii Slovaci din Nordul Ungariei au cerut dela cabinetul Maiestății Sale, ca să fie primiți în o audiență particulară, când își vor espune plângerile lor. Cazul s'a întâmplat mai astă-toamnă. Cum însă în orice chestiune, ce privește Ungaria, cabinetul Maiestății Sale cere informațiuni dela guvernul ungar, în zilele trecute a fost încuștințat avocatul P. Mutroni din Turocz-

szentmárton, că Maiestatea Sa nu e în situația de a le putea acorda audiența cerută.

— **Mamă păgână.** Unei vădane așa zise „luminată” din Budapesta i-s'a născut un copil. Fiindcă soțul ei era „mare” socialist și a introdus-o și pe ia în tainele învățăturilor mântuitoare socialiste, femeia a hotărât să nu-și boteze noul născut în biserică. Nici nu l'a botezat, ci câțiva tovarăși tot așa de luminați ca și ea au ținut un mic „avantaș”, un fel de „sfințire” laică sau o sărbătoare familiară, în care copilul a fost sărbătorit ca un deosebit eveniment familiar urându-i-să viața îndelungată.

Să zicem că cu aceasta s'a terminat chestia. Copilul însă va trebui să umble la școală, în școală va trebui să învețe religia, dar nu e botezat, legea va pedepsi pe mama plină de răutate, copilul va deveni mărul de ceartă al bisericii și al mamei nebune, cu un cuvânt un adevărat calvar va aștepta pe bietul copil și de ce? Pentru că o mamă „Progresă” a auzit ceva despre socialism, dar singură nu știe ce.

— **Condamnat.** Preotul Octavian Gherman din Hădărău a fost condamnat la 3 luni închisoare și 100 cor. amendă, din partea tribunalului din Turda, pe motivul „agitării”, îndemnând pe credincioși, în Dumineca Rusaiilor a anului trecut, să ia parte, în număr cât mai mare la adunarea din Albaulia.

— **Cuvântul trădător de patrie nu e vătămare de onoare.** Un redactor al unei foi guvernamentale din Budapesta i-a zis lui Justh Gyula trădător de patrie. Acesta l'a anunțat tribunalului de presă. Redactorul, voind să adeverească ce a zis, s'a provocat la mai multe persoane din societatea înaltă. Tribunalul însă n'a încuviințat documentarea, zicând că trădător de patrie e un cuvânt neofensiv, ce în Ungaria se întrebuințează în luptele politice față de cei ce sunt de altă părere.

— **Proclamații rusești în Ungaria.** Peste Germania au fost trimise în Ungaria 3000,000 proclamații rusești, ca să fie distribuite soldaților slavi din armată. În proclamațiile rusești, să făcea soldații atenți, ca în caz de războiu să nu puște asupra fraților lor de un sânge.

— **S'a săturat de Ungaria.** Conte-le Széchenyi László luase câțiva ani înainte fata unui miliardar din America pe Vanderbilt Gladys în căsătorie. După cununie venise amândoi în Ungaria, unde își clădise contele un palat admirabil pe strada Andrássy din Budapesta. De câți-va ani saloanele lor erau centrul convenirilor lumii aristocrate ungurești. Acum vine știrea că tinera miss s'a săturat de țara ungurească. Își vând ce au și merg la Londra, unde vor lucni stabil de aici înainte. Se pretează speculațiile nenorocoase ale contelui care în cumpărarea podurilor din Maramurăș a păgubit peste un milion.

◁ Abonați, cetiți și răspândiți ▷

„OLTEANUL”

cea mai bună foaie pentru țara-nul oltean.

PAGINA COPILOR.

Redactor: CRIN.

Schiță.

— De-ale copilașilor. —

Au plecat la câmp părinții;
El a-dat grăunți la pui
Și-acum bate de nădejde
Două scânduri într'un cui

Ei... de-ar fi Grivei cu dânsul
Nu i-ar fi urât de loc:
Cum mai petreceau ei singuri
Ce mai larmă, ce mai joc!...

Dar e-aproape-o săptămână
De când sprintenul Grivei
Și-a uitat sub țărna rece
De copii și de căței...

Și oftând așază'n cruce
Scândurile prinse'n cui
Și se duse s'o înfigă
Colo'n mal pe groapa lui...

„Cosinzeana”. Elena Farago — Fatma.

Oul cel de aur.

(Povete din Silezia).

Intr'o zi viscoloasă de iarnă, în hotarul comunei Tămășești, un mic convoiu funebral, conducea pe drumul ultim pe un sărman muritor. În viața-i tristă nici-când nu i-a zimbit norocul, dar nici nu-i nimic de mirat, fiind-că n'avea nici un prieten, fiind-că așa să întâmplă asta în viață foarte adeseori.

Aceștia, cari petreceau la groapă sicriul sărăcăcios, aceștia zic, simțiau o durere mare. După sicriu mergea o femeie pa-

lidă la față, care ducea de mână pe un băiețel bolnăvicios, care vărsa șiroaie de lacrimi.

Pe învățătorul satului îl îngropau în ziua aceasta viscoloasă de iarnă. Învățătorul când era tinăr a fost soldat și s'a întors acasă cu un picior de lemn. Fiindcă scria foarte frumos și fiindcă în viața lui plină de năcazuri a văzut și exprimat multe, de aceea sătenii l'au ales de învățător. Din plata aceea modestă abia și-a putut susține familia.

Astfel pe femeie-sa, cu care și-a împărțit toate grijile năcazurile, acestei vieți, și pe copilul său nu i-a putut prevedea cu bunuri pământești.

Nu a lăsat nimic în urma lui, numai un flueraș de fag. Doinea din fluerul acesta dascălul atunci, când eșind după amiază din școală, ședea pe prispă și vântul șăgalnic să furișă printre florile câmpului și printre crengile pomilor.

Ghiță, băiețelul învățătorului nu să putea despărți ușor de fluer, de acest prieten bun, deși încurând s'a fost prezentat în casa lor sărăcia și a venit un cumpărător, care le-a imbiat un preț destul de bun pentru acest fluer frumos.

Ghiță care a învățat dela tatăl său să zică din fluer, câștiga acum bănișori frumoși cu el, mai ales când erau procesiuni, sau când era o nuntă-n sat și-l chema și pe micul flueraș. Dar venitul acela era foarte mic, așa că abia puteau trăi de pe o zi pe alta, ba să întâmpla câte-odată de n'aveau nici bare-mi o felie de pâine și fața băiețelului s'a făcut așa de palidă cum era atunci, când l-au înmormântat pe tatăl său.

Să desprimăvăra. Soarele lucea cu mai multă căldură, pe bolta aibastră a cerului nu mai plutea nici un nor și din sătulețele din vale să auzea sunetele clopotelor, cari vestau credincioșilor învierea Domnului nostru Iisus Christos.

Ghițuca ședea pe un deal, sub un pom și luându-și fluera începuse să cânte cântecul acela dulce de Paști, pe care l'a învățat dela tatăl său.

Dar șșșt, să auzea ceva sgomot, un echou a cântecului din fluer, un acord frumos de viole. Sunetul devenea din ce în ce tot mai tare, tot mai frumos și mai distinctiv și Ghiță a pus fluerul laoparte și așa asculta, cu gura căscată, muzica aceea frumoasă.

Și cum stătea el așa nemișcat, deodată a văzut, că se apropie de el mai mulți oameni. Erau niște oameni mititei, să pare căs ceva lucrători de mine, pe piept au câte-un felinar, în mână poartă un ciocan.

Cât ce s'a trezit Ghițuca din acestea reverii plăcute, unul dintre ei îi zise:

— Noi suntem spiritele muntelui și numai odată într'un an, la Paști, ne este dat, să intrăm în țara oamenilor și trecând prin păduri, cu cântece de harfe să laudăm pe dulce Iisus, care azi a înviat din morți, cu moartea pe moarte sfărâmand Vin-o cu noi, scumpul meu copil în împărăția cea de sub pământ. Vin-o cu noi și vei vedea, că nu-ți va părea rău, ești un băiețel așa de bun și de nevinovat și pe acești copii noi îi iubim așa de mult.

Omul prietinos l-a prins de mână și l'a condus pe Ghițuca la o stâncă, iar după aceea cu o vârgă de aur a lovit de trei ori în stâncă aceea.

Cu o bubuitură puternică stâncă s'a crepat în două și oamenii noștri încurând au dispărut în adâncul muntelui. După aceea sa deschis înaintea lor o ușă mititică și Ghițuca și cu însoțitorii lui au intrat în o sală mare, spațioasă și luminată de razele soarelui de dincolo de pământ.

Ghițuca și-a închis ochii. Când și i-a deschis iară a văzut, că el sta în fața unui

Misoginul

— Roman italian. —

(34).

Trad. de Crin.

(Urmare).

— Nu râde, bunică, mă tem, că lucrul ăsta nu e așa de răs, cum crezi d-ata. Mie nu-mi place, că tușești așa de tare. Mă tem nucumva să mai vie și vre-o complicație.

La cuvintele este donna Marta încă a tresărit puțin.

— La vârsta mea, să poate — îi zise ea. — Dar acum ce să mai fac...

— Vei sta în pat.

Bătrâna n'avea voie de dispută. Voioasă îi zise:

— Vom mai vorbi noi despre asta.

Când au ajuns acasă, donna Marta, care era cam dăcoasă, nici n'a voit să audă de culcat, cu toate că tusea o năcăjea și acuma. În ziua următoare n'a mai putut să-și stăpânească tusea și în mintea bătrânei deodată să ivi o idee:

— Ce va fi de mine, sârmana, care sunt slabă, zdrobită și bătrână.

Nu să putea scăpa de ideea asta.

Aurel, care ședea lângă patul ei, cerca s'o liniștească:

— Nu te teme. Te vei face iarăși bi-

ne. Numai pe viitor apoi, să-ți grijești mai bine sănătatea.

Astfel le-a trecut seara aceea. Aurel numai târziu s'a dus să se culce, până atunci a stat lângă donna Marta.

În dimineața următoare Camilla a bătut la ușa odăii lui Aurel. Camilla abia putea vorbi de emoție:

— D-le conte, doamna... doamna..

Imberido a tresărit. Nerăbdător, îi zise:

— Spune-mi, ce e, ce s'a întâmplat?

— Ah, d-l meu. D-na contesă să simte foarte rău... Te roagă, să vii până la ea. Vrea să vorbească cu d-ata, signor...

Aurel s'a îmbrăcat repede și s'a dus jos. Când a intrat în odaie, a tresărit, fața doamnei Marta era așa de palidă și ștearsă.

— Ce te doare, bunică? Te simți rău?

— Ah, scumpul meu. Mor... Te asigur, că mor...

— Ba nu. De ce vorbești de'stea? Cum te simți? Ce te doare?

— Mă simt foarte rău. Am petrecut o noapte cu chinuri groaznice... Voiam să te chem, fiind-că am crezut, că nu voi mai ajunge nici dimineața...

— Și ce zice doctorul?

— Ei, doctorul din Laveno nu e vrednic două parale. Chiar am voit să-ți spun,

să chiem aici telegrafice pe profesorul Demala din Milano.

— Indată. Dar eu cred, că numai îți inchipui, că... Până atunci, până când vine aici profesorul, voi chema pe doctorul din Laveno. Acela să stea tot lângă tine...

Aurel s'a dus apoi la Ferdinand, la bătrânul luntraș și l'a trimis îndată la doctorul din Laveno. Totodata i-a dat și o telegramă, s'o trimită profesorului Demala, unul dintre cei mai învățați doctori, pe care îl roagă, să vie până în Cerro. Tânărul după aceea s'a întors la bunică-sa.

— Scumpul meu, e vremea, să mor. Crede-mă, că voi muri...

Nepotul ei cerca s'o liniștească:

— Nu mai vorbi despre estea, bunică.

— Dar e așa, cum zic... Nici nu mai cerca, să mă mângâi. Vezi, eu m'am împăcat cu soartea și aștept moartea, care în fine îmi va aduce liniștea aceea bună, fără de margini, care mi-a lipsit în întreaga mea viață...

— Ai suferit mult bunică?

— Foarte mult. Moartea va fi aceea care mă va face să le uit pe toate. Vezi și tu, că sunt bătrână, obosită, slabă, chinuită de atâtea suferințe... (Va urma.)

tron împărătesc, pe tron ședea un venerabil împărat cărunt eră împăratul piticilor minieri. Și bătrânul purta haine de minier, dar șorțul lui eră făcut din fire de aur, iar mantia eră din firicele de argint. Barba lui căruntă curgea în unde peste genuchii lui și privirea ochilor lui eră aspră dar binevoitoare și maestrasă.

Împăratul gnomilor (minierilor) a început să vorbească și astfel le zise:

— V'ați întors așadară din procesiunea dela Pași, mici mei supuși! Sunt deja flori pe-acolo, au inverzit frunzele, este pace și fericire în țara oamenilor?

— Maiestate, îi zise piticul acela, care l-a condus pe Ghițucă în țara gnomilor — pe acolo sunt deja flori, tufele încă au inverzit, dar nu este pace între oameni și mulți copii nevinovați trăesc în lipsă și năcazuri.

Împăratul l-a privit lung pe Ghițucă pe orfanul dascălului, care sâtea nemișcat în fața tronului împărătesc.

— Te cunosc scumpul meu băețel — îi zise împăratul cu blândețe. — Te compătinesc și te iubesc și pentru meritele tale am să-ți dau și eu un dar frumos. Nu vă va mai munci mai mult gândul zilelor de mâne până atunci, până-când nu te vei abate de pe drumul virtuților, până atunci până când îți îndeplinești cu acuratețe datorințele tale.

Împăratul piticilor i-a dat un ou de aur, ca dar de Paști. De pe fața copilului au dispărut crețele întristării privirea lui îndurerată s'a mai muiat puțin. Cu ochii plini de lacrimi i-a mulțumit regelui pentru darul ce l-a primit.

Un pitic l'a luat de mână acum pe Ghițucă și l'a condus afară din sala de tron. Abia au păștit un pas, deja au și ajuns afară și încurând au ajuns la locul acela unde înainte de asta cu câte-va minute stătea Ghițucă a nostru și zicea din fluer.

Ghițucă ș'a luat rămas bun dela piticul acela și a fugit repede în sat, ca să-i spue mami sale, cele ce s'a întâmplat cu el. Sărmanei femei nu-i venea a crede ochilor, când a văzut oul acela de aur. Mamăsa l'a pus bine, ca să nu să piardă, dar în dimineața următoare, când Ghițucă voia să se delecteze în comoara lui, din ou a căzut un ban de aur.

În căsuța mititică acum s'a prezentat bunăstarea, grija zilelor de mâne a dispărut, fiindcă din oul cel de aur zi de zi cădea câte-un ban de aur.

Ghițucă, învăța de-aici înainte cu diligență și după ce și-a terminat studiile la universitate, s'a făcut un om învățat să ocupa mult cu mineralogia și a descoperit în interiorul pământului foarte multe izvoare tămăduitoare de boale și multe mine bogate.

Când deja și-au fost adunat o avere frumoasă, deodată a încetat puterea fermecătoare a oului și de-atunci n'a mai căzut nici un ban de aur din oul acela. După moartea lui George au căutat oul pretutindenea, dar nu l-au mai aflat. Dar povestea cu oul cel de aur a împăratului piticilor poporul din Silezia, încă și azi o mai știe.

Trad. din limba italiană de Valeriu Crișian.

Concurs.

„Societatea pentru fond de teatru român” publică concurs pentru o piesă teatrală originală, în următoarele condiții:

1. Acțiunea să fie luată din viața poporului nostru din Ardeal.
2. piesa să aibă 1 sau mult 2 acte și
3. să conțină și jocuri naționale, eventual cântări naționale, îmbinate în decursul acțiunii.

Premiul va fi de 200 cor. și este pus la dispoziția comitetului din partea d-lui avocat Dr. Constantin Popovici din Beiuș, cere își rezervă dreptul de a lăsa să se reprezente piesa pentru întâia dată în Beiuș.

Manuscrisele anonime (cu numele autorului în plic închis) se vor înainta secretarului literar al societății noastre, d-l Dr. Horia Petra-Petrescu, până în 1/14 Oct. a. c. Brașov, 11 (24) Martie 1913.

Pentru comitet:

Virgil Onițiu
vice-preș.

Dr. Iosif Blaga
secretar.

„Biblioteca populară a Asociațiunii”.

Ne aflăm în preajma sărbătorilor învierii Domnului Christos și e dureros, că nici până acum, nu ni s'au retrimis toate listele pentru înscrierea de membri ajutători la „Asociațiune”.

Zilnic auzim plângeri, că poporul nostru e înapoiat în cultură, că nu e organizat economic etc. „Asociațiunea” a făcut tot ce ia stat în putință, ca să împrăștie întunerecul și să reverse lumina. Pentru ajutorarea scopului, a apelat la bunăvoința și sprijinul fruntașilor, cari trăesc în nemijlocita apropiere a sătenilor noștri și dela cari în cea mai mare parte atârnă deșteptarea și luminarea săteanului român.

Cu bucurie vedem, că unii și-au împlinit datorința fără așteptare. Din comune mici cu câte 400—600 locuitori, ni s'au trimis liste cu câte 40—80 de membrii ajutători. Dovadă că nu sărăcia și nepriceperea e pricina, că nu se înscriu membrii la „Asociațiune”, ci mai mult lipsa de interes de care în mare parte suntem stăpâniți noi Români.

Ne cade greu, când vedem, că din comune fruntașe, abia dacă ni se trimet câte 3—4 membrii și din cele mai multe nu ne-a sosit nici un răspuns.

De aici, din centru, nu se poate face totul. Pentru ajutorarea scopului pe care îl urmărim, se cere binevoitorul sprijin al fruntașilor conducători dela sate. În interesul poporului nostru, apelăm deci de nou la bunăvoința și sprijinul Domnilor preoți și învățători, precum și la al celorlalți fruntași, și îi rugăm, ca acum, cu ocaziunea sfintelor sărbători ale învierii Domnului Christos, să caute a lumina poporul despre înșenătatea bibliotecii populare a „Asociațiunii” și să grăbească cu înscrierea de membrii ajutători, trimițându-ne apoi, cu posibila grăbire listele cu membri înscriși ca astfel să nu mai întârziem cu expedierea cărților.

Este în interesul nostru al tuturor, ca să ne facem fiecare datorința, sprijinind frumoasele și mărețele năzuințe ale „Asociațiunii”, prin cari conlucram la deșteptarea și la înaintarea poporului din care facem

parte și pentru care, datorință avem să muncim.

Administrația bibliotecii populare
a „Asociațiunii”.

„De vorbă cu copii”

Sărbători fericite, vă doresc tuturor scumpii mei copii. Cu inimile curate, neîntinate cu nici un păcat să mergem cu toții la sf. biserică, unde să ne închinăm sf. Invierii a Domnului Noștru Iisus Christos.

CĂRȚI, FOI și REVSITE.

A apărut Nr. 2 din *Revista Teatrală*, publicație teatrală-culturală, organul „Societății pentru fond de teatru român”. Apare de 6 ori pe an (în Ianuarie, Martie, Mai, Iulie, Septembrie și Noemvrie), Sub conducerea secretarului literar al societății: Dr. Horia Petra-Popescu. Cuprinsul: „Săgetătura lui Teil”, din Wilh. Teil de Schiller, trad. de Șt. O. Iosif. — Cum se aranjază »șezători« la sate, în Germania?, de H. — Arta de a spune versuri, de Coquelin sen. — Sentinele ale culturii neamului (un cuvânt către învățătorime) de Horia Petra-Petrescu. — Foloasele și stricăciunile cinematografului, de prof. A. Ciortea. — Dela concursul pentru premii din fondul Dr. Ioan Mihai: O vișoară, recenzie de Virgil Onițiu. — Concursul nostru muzical din 1911, de Gh. Dima. — Greutățile începutului (păr. Nistor din Arpăc) — Piese teatrale vrednice de jucat, de Dr. H. P. Petrescu. — Teatrul românesc în Ungaria (1879—1913), de Aurel P. Bănuț. — Concursuri. — Cronica. — Piesă teatrală: Cuvântul dat, piesă într'un act de Alban de Polhes, local: de Dr. Horia P. Petrescu. — Ilustrații Zaharie Bărsan și Olimpia Z. Bărsan. Redacția și administrația: Dr. Horia P. Petrescu, Brașov (Brassó), Târgul grăului 4. Membrii ordioari, pe viață și fondatori, cari și-au plătit taxele primesc »Revista teatrală« gratuit. Altfel, în abonament costă 3 cor. pe an, 1.50 pe 1/2 an. (4 lei România). Abonamentele se plătesc înainte. Reclame pe paginile copertei sunt foarte binevenite. Astfel se sprijinește societatea noastră Numărul 50 b.

A apărut No 2 Anul XIII-lea din revista *Sănătatea și Viața fericită* cu un sumar foarte variat, bogat și folositor. — Această revistă este o adevărată comoară pentru orice casă. Anual 6 lei. Numărul 30 bani. Redacția și Adresa Strada Triumfului 9. București.

Am primit la redacția foaiei noastre „Fluierașul” revistă ilustrată pentru copii, Anul II. Nr. 13. — Fondator: Floriani Cristescu, Dir.-proprietari: N. Tofanovic, I. Irimescu-Cândești. — Apare de 2 ori pe lună. Abonamentul 6 lei pe an, un număr 30 bani. Redacția și administrația: București, str. Oțetari 6. Revista este tipărită pe hârtie velină, cu multe ilustrațiuni pentru copii și cu articole scrise de scriitorii cei mai buni pretini ai copiilor. Revista Fluierașul e cea mai bună foaie pentru copii, și face multă liniște în casele familiare cu copii.

Redactor respons.: Constantin Popp.

Piața de bucate din Făgăraș

25 Aprilie n. 1913.

Grâu . . .	pro 100 kl. cor. 21.—
Secară . . .	» » » » 17.—
Ovăs . . .	» » » » 20.—
Orz . . .	» » » » 19.—
Cucuruz vechiu	» » » » 16.—
Cucuruz . . .	» » » » —.—

Se află de vânzare la tip. C. Popp.
Statutele pentru folosirea și manipularea padurilor. Prețul 5 cor.

Am onoare a înștiința On. public, că din 15 Martie a. c. voi pune în circulațiune o bere nouă sub marca

„Siebenbürger Urbräu“
(Vechea bere Transylvană)

care poate concura cu oricare bere externă și corespunde gustului cel mai distins

Să află de vânzare în toate birturile și prăvăliile unde se vor vedea plactele mele cu inscripția: „Siebenbürger Urbräu.“ Cur stimă:

Rudolf Habermann
proprietarul fabricii de bere
Sibiu — Nagyszeben.

Deposit general la
d-l MANÓ LÖBL
Făgăraș.

Siebenbürger
Urbräu

Noutate! de apă minerală Noutate!

Am onoare a aduce la cunoștința on. public din loc și dela sate, că am pus în circulațiune o apă amară cu iod din Zizin (Zajzon), foarte bună de beut din

izvorul lui „BELA“,

apă cu efect vindecător, care să află de vânzare la toate farmaciile, la drougerie, și la prăvălii de coloniale.

Despre puterea apei amare vindecătoare dl *Dr. Hankó Vilmos* și *Dr. M. Hantz* medic suprem comitatens au declarat, că apa izvorului „BELA“ din Zajzon, se poate recomanda la turburarea schimbului de materie la anemie, boale de sânge, oftică, la catar a organelor de inspirație și nutremânt, la rheumatism, podagră și la boale de rinichi. — Conținând iod, e foarte bună la copii și tineri.

Amestecată cu vin este o beutură recoroitoare.

Fiind Zizinu aproape de Brașov și Făgăraș, sunt în stare a vinde sticla cu 16 filleri cu transportul acasă, loco Făgăraș. — Comandele se esecută încă în ziua aceea.

Prețul unei lăzi întregi cu 50 sticle, în magazin e cu 8 coroane.

FILIALA magazinului central al apei izvorului „Béla“ este în FĂGĂRAȘ, ulița Brașovului nr. 19.

Cu toată stima: **KIRÁLY JÓZSEF** né manipulantă apei minerale.

Dela 1878! Pretutindenea în lume s'a dovedit de obște plăcut între toate medicamentele de casă reunit

Balsamul farmacistului A. Thierry

Veritabile sunt numai acele produse văzute cu marca călugăriei verde.

APĂRATE PRIN LEGE.

Acest balsam: 1) E un mijloc vindecător cu putere rejunscătoare pentru toate boatele plămânilor și a pieptului; usurează catarrul și oprește aprinderea de plămâni și vîndecă cu siguranță boatele acuturi. 2) Are efect eminent la aprinderea de gât, răgușeli, la grumaz de dinți, la dîniți gămnoși, la cîșavăr. 3) Incetează febrile cu cîșavăr (intestine), căreii de stomac, rupțuri interne, astmă umilături și aprinderi de stomac, și alte dureri interne. 4) Vindecă vîna de aur și hemoroidă. 5) Ușurează scaunul, curăță sângele, rinichii, întărește apetitul, ajută la mișcare. 6) Ajută execută la dureri de dinți, la dîniți gămnoși, la microsi gurei folosită ca apă de dinți întărește gingiile și gura, incetează microsi obvenit din stomac în gură. 7) Mijloc vindecător sigur contra limbricilor. 8) Servește ca extern vindecător sigur la toate ranele, la rane deschise, vechi și proaspete, la orbali, la beșici, la ferbințală, copțuri, fistule, negel, ursură, la membre înghețate, sgarabă, buboate, pețe, dureri de cap, tîufu de urechi, rheumă, dureri de urechi vîndecă cu siguranță. Să fie la îndemînă în fiecare casă, la cazuri obvenite, mai ales la influență, coleră și alte boale epidemice obvenite.

Să fim cu atenție la marca provăzută cu „calugăria verde“ și scutită prin lege.

Din acest balsam înainte de culcare să se icie una sau două linguriță, cu zahar sau fără, are mare efect asupra vieții, înainte de sculare.

Toate falsificările și imitațiile balsamului a cîmănat cu marca provăzută, sunt oprite și să vor urmări prin lege, falsificătorii vor fi aspru pedepsiți. — Să vînd 12 sticle sau 6 mari, sau 1 sticlă familiară cu cor. 5'60 f. Comandele mai mici de 12 sticle sau 6 mari nu se trînet. — La comande mai mari să dă rabat.

De vânzare să află în Budapesta la: farmacia lui **Török József**, și la mai multe farmacie. In engros la: **Thalmyer și Seitz**, la succesorii **Hochmeister**, în drougeria **Fraților Radonovits** în Budapesta. — Unde nu există deposit din balsamul meu, să pot comanda de-a dreptul dela farmacia.

THIERRY A. „Órangyal gyógyszerészetára“ Pregrada
(lângă Rohitsch-Sauerbrunn).

La tipografia noastră se află de vânzare următoarea:

Cultivarea viei și manuarea vinului și morburile și vindecarea lor, de *Daniel D. Graw*, învățator și propr. de vii, absl. de cursul de viert din Bihardioszeg și cursul de pivnițar din Budafok.

Carte aprob. și revăzută de ministrul reg. ung. de agricultură. Prețul 2 cor + porto.

Logodna dela Sfântu Ion, dramă populară în 4 acte de *Augustin Szilagyi*, prețul 1 cor. 20 b., + porto.

Tiganul la pețit, comedie populară într-un act în verșuri și hazlie, de *Emanoil Corfariu* cantor. Prețul 16 filleri.